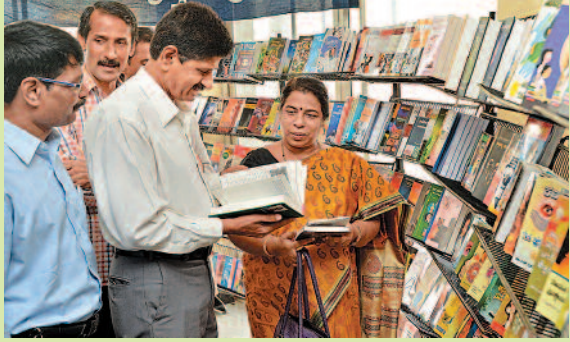

‘ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಹೊಸ ಬಾನು ತೆರೆದೀತು...!’

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ರಮೇಶ್ ಉಡುಪ, ವಸಂಧರಾ ಭೂಪತಿ ಮತ್ತಿತರರು.

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ ವರ್ತಮಾನ ಹೇಗಿದೆ? ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕದ ನಾಳೆಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ?

“ನಾಳೆಯ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ‘ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ’ದ ಪ್ರಕಾಶಕ ಕಂಬತ್ತಳ್ಳಿ. ‘ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ’ದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನ ನಿರ್ದೇಶಕ ರಮೇಶ್ ಉಡುಪರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ. “ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತೀರಾ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಮುಂದಿನ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಿಗಡಾಯಿಸಬಹುದು” ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಅನಿಸಿಕೆ. “ಈ ವರ್ಷವಂತೂ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟ ತೀರಾ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನೂ ಅವರು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಾಶ್ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. “ಕರ್ನಾಟಕದ 25 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಮಳಿಗೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ತನ್ನ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ. ಆದರೆ,

ಅವುಗಳು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಗೋದಾಮುಗಳಾಗಿವೆಯೇ ಹೊರತು, ಉಳಿದ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾವಿಯಂಥ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದೂ ಪುಸ್ತಕದಂಗಡಿ ಇಲ್ಲ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮಾತಿರಲಿ – ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಓದುಗರನ್ನು ತಲುಪುವುದೇ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವುದನ್ನು ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಅಂಗಡಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಬಳೇವೇಟೆಯ ‘ಗೀತಾ ಏಜೆನ್ಸಿ’ ಮುಚ್ಚಿಹೋದುದನ್ನೂ ರವಿ ಬೆಳಗೆರೆಯವರ ‘ಬಿಬಿಸಿ’ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ‘ನುಡಿ ಪುಸ್ತಕ’ಗಳು ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದುದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ್ ನೋವಿನಿಂದಲೇ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಓದುಗರು?

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಲೇಖಕರ ಬಳಗ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾಗಿ ಯುವ ಓದುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅವರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಓದುಗ ವರ್ಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ‘ಬ್ಲಾಗುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಲೇಖಕರು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕನ್ನಡದ ಓದುಗರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಲ್ಲ’ ಎನ್ನುವ ಅನಿಸಿಕೆ ಅವರದು.

“ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಓದುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರಿಂಗರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯಾದರೂ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವಂತಿದ್ದರೆ ಪುಸ್ತಕವೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಲವಲವಿಕೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕೇಳುವ ಸುಖ!

‘ಕೇಳು ಪುಸ್ತಕ’ಗಳು ಪುಸ್ತಕವೇಟೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿರುವ ಹೊಸ ಕವಲು. ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಪರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕವೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ‘ಆಡಿಯೊ ಬುಕ್’ಗಳ ವಹಿವಾಟು ಮೂರುವಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಒಕ್ಕೂಟ ಹೇಳಿದೆ.

‘ಆಡಿಬಲ್’ ಎನ್ನುವ ಸಂಸ್ಥೆ ತನ್ನ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ 4.25 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ‘ಕೇಳು ಪುಸ್ತಕ’ಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಹೊಂದಿರುವುದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಂತಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಧ್ವನಿ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಂದೇ ಬರೆಯುವಂತೆ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಅಸೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ನೀಡುತ್ತಿದೆ! ‘ಕಿಂಡಲ್’ ಮೂಲಕ ಇ-ಪುಸ್ತಕಗಳ ಟ್ರೆಂಡ್ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ‘ಅಮೆಜಾನ್’ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಆಡಿಯೊ ಪುಸ್ತಕವೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭಾವು ಮೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೇಳುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಅಲ್ಲಿನ ಕಸವನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತೆಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲಿಡಲಾರ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ. “ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆ ಸಂಚಾರಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ‘ನಾಕುತಂತಿ’ ಸಂಕಲನವೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಗೋದಾಮುಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬನೇ ಪ್ರಕಾಶಕ 15-20 ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಯಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಅನೇಕರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರತ್ತ ಬೆರಳು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳು, ಯಾರೂ ಓದದ ಅಕಡೆಮಿಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಈ ಬೇನಾಮಿ ಪ್ರಕಾಶಕರಿಂದ ಎನ್ನುವ ದೂರಿದೆ. ‘ಬರೆದದ್ದೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸಬರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೂ ಇಲ್ಲ’ – ಇವೆಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಪ್ರೇಮಿಗಳ ಕೊರಗುಗಳು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕ ನೀತಿ!

ಸರ್ಕಾರದ ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಇದೆಯಷ್ಟೇ. ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಪುಸ್ತಕನೀತಿಯಲ್ಲೂ ಇದೆಯಂತೆ. “ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ – ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಪುಸ್ತಕನೀತಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರಿತವಾದುದು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲ ಏನಾಗುತ್ತವೆ? ಅವುಗಳನ್ನು ಗೋಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ” ಎನ್ನುವುದು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರ ದೂರು.